

Input til sundhedsstrukturkommissionen

12. december 2023

Sagsnummer
2021-0015531

Dokumentnummer
2021-0015531-42

Socialforvaltningen i Københavns Kommune ønsker hermed at bidrage med et forslag til Sundhedsstrukturkommissionens arbejde vedrørende organisering af fremtidens danske sundhedsvæsen.

Som flere andre bidragydere har peget på, er der behov for, at alle sundhedsaktører forpligtes mere entydigt i forhold til de mest sårbare borgere, hvis vi skal komme social ulighed i sundhed til livs. Socialforvaltningen ønsker med dette indlæg at henlede Sundhedsstrukturkommissionens opmærksomhed på uligheden i sundhed hos en bestemt gruppe, nemlig socialt udsatte borgere og borgere med handicap og psykiske lidelser, som bor på botilbud.

Reducering af ulighed i sundhed via fastlægeordning på botilbud

Det er velkendt, at borgere på botilbud er nogle af de mest udsatte i forhold til social ulighed i sundhed. Et sted, hvor uligheden i sundhed kommer til udtryk, er i borgernes skrøbelige relation til egen læge. For langt de fleste danskere er egen læge den primære indgang til sundhedsvæsenet, men socialt udsatte borgere og borgere med handicap og svære psykiske lidelser oplever ofte barrierer for at benytte almen praksis.

Erfaringerne viser, at borgernes tilgængelighed til egen læge øges, hvis der tilknyttes faste læger, som kommer regelmæssigt på botilbuddene. Forskellige evalueringer har vist en tydelig effekt af ordningen på borgernes sundhed.

Formålet med en læge, som er fast tilknyttet et botilbud, er at sikre bedre forebyggelse og behandling af den enkelte beboers sygdomme samt mere sundhedsfaglig rådgivning til personalet på botilbuddene. Ordningen er lig den landsdækkende ordning om faste læger på plejecentre. Til forskel fra ordningen med plejehjemslæger, som er finansieret via Overenskomst for almen praksis, skal kommunen dog selv finde midler til botilbudslægeres rådgivningstimer.

Konkrete erfaringer i Københavns Kommune

Aktuelt har i alt ni botilbud i Københavns Kommune fastlægeordning, heraf otte socialpsykiatriske botilbud og ét botilbud for borgere med handicap. En række øvrige botilbud har et tæt samarbejde med bestemte praktiserende læger uden at have en egentlig fastlægeordning med rådgivningstimer.

Erfaringerne på de botilbud i Københavns Kommune, som har tilknyttet fast læge, er generelt meget positive. Ordningen giver øget kontinuitet

og tryghed for beboerne, der bliver taget hånd om helbredsproblematikker, dialog og samarbejde mellem lægen og personalet på botilbuddet styrkes, og den sundhedsfaglige indsats på botilbuddet løftes.

Der eksisterer dog forskellige barrierer ift. en bred implementering af ordningen på botilbudsområdet. Udover den før nævnte økonomiske barriere som ligger i, at omkostninger til lægernes rådgivningstimer ikke er dækket af Overenskomst for almen praksis, er de væsentligste barrierer:

- At beboerne selv skal betale for lægeskift, hvis det ikke sker ifm. indflytning. Dette har i nogle tilfælde gjort det svært at motivere særligt målgruppen af socialt udsatte og svært psykisk syge til at skifte til den faste læge. Det bliver samtidigt mindre attraktivt for de praktiserende læger at være botilbudslæge, hvis der ikke kan sikres et tilstrækkeligt volumen af patienter på botilbuddet.
- At rekruttere praktiserende læger til at fungere som botilbudslæger er en udfordring på mange måder. Dette kan delvist skyldes lægemangel i visse områder samt lægernes opfattelse af, at det er tidskrævende og komplekst at arbejde med målgrupperne på botilbud. Disse grupper præges ofte af samtidige somatiske og psykiatriske sygdomme, funktionsnedsættelser og misbrug. Derudover er der en begrænset tilstedeværelse af sundhedsprofessionelle på botilbuddene, og det er netop disse fagfolk, som lægerne foretrækker at inddrage i dialogen om dialog med om borgeres problemstillinger.

Det er erfaringen, at det bidrager væsentligt til lægernes interesse i at blive fasttilknyttet læge, hvis der er aftale om rådgivningstimer og dermed et økonomisk incitament for lægerne. Det er ligeledes et incitament, at det giver lægerne en tidsbesparelse at have mange patienter samlet på ét botilbud.

Socialforvaltningens forslag

For at øge udbredelsen af fastlægeordningen på botilbud foreslår Socialforvaltningen en model, hvor:

- ordningen med botilbudslæger ligestilles med plejehjemslægeordningen i forhold til finansiering af rådgivningstimer.
- der skabes mulighed for, at beboere på botilbud med fastlægeordning vederlagsfrit kan skifte til den faste læge – også ved skift efter indflytning.

Med venlig hilsen

Katrine Ring

Fagdirektør i Socialforvaltningen